

Werkveld

Financiën

Datum

17 november 2023

Instemming/Advies gmr

I/A – 22 november 2023

Vastgesteld cvb

13 november 2023

4-1 | Bestuursbegroting 2024-2028

Meerjarenbegroting

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	3
2.	Proces	5
3.	Cijfers	6
3.1	Meerjarenbegroting 2024-2028	6
3.2	Begroting 2024 t.o.v. voorgaand jaar.....	7

4.	Toelichting op afwijkingen & gevolgen beleidskeuzes Meerjarenbegroting	12
4.1	Afwijkingen.....	12
4.2	Gevolgen beleidskeuzes	13
4.3	Kengetallen.....	16
4.4	Meerjarenbalans	17

5.	Bestuursformatieplan	19
6.	Allocatie van middelen	21
7.	Risicoparagraaf	22
7.1	Risico's en risicobeheersing	22
7.1.1	Intern risicobeheersingssysteem	22
7.1.2	Belangrijkste risico's en onzekerheden	23
7.1.3	Automatisering / IT	23
7.1.4	Financiën.....	23
7.1.5	Huisvesting.....	25
7.1.6	Identiteit	25
7.1.7	Personeel.....	25
7.1.8	Vertegenwoordiging.....	26
7.1.9	Conclusie	26

Bijlage 1	Schoolformatieplannen	27
------------------	------------------------------------	-----------

1. Voorwoord

Als onderwijsorganisatie hebben we de ambitie om betekenisvol en toekomstgericht onderwijs te geven en een betrouwbare partner te zijn in de opvoeding van kinderen. Dat is onze missie. Om dit te bereiken hebben we het strategisch beleid 'Aves vliegt verder 2022 – 2026' opgesteld. Met deze meerjarenbegroting 2024-2028 sluiten we aan bij dit strategisch beleid.

Goed onderwijs vraagt om goede medewerkers

Om goed onderwijs te kunnen geven zijn er goede medewerkers nodig. En dat is een uitdaging als je kijkt naar de krapte op de arbeidsmarkt en het lerarentekort in het bijzonder. In de afgelopen periode hebben we als bestuur hier extra aandacht aan gegeven en extra inzet op gepleegd. Bijvoorbeeld door extra te investeren in het initiatief waarmee met traineeships zij-instromers worden opgeleid tot leraar. In 2024 worden er binnen Aves 24 trainees opgeleid, die na het afstuderen voor de klas gaan. Dat is niet voldoende om het tekort op te lossen, maar wel helpend.

We nemen ook buiten Aves initiatief om het lerarentekort terug te brengen

Het lanceren van het Onderwijsmanifest is een ander initiatief dat we hebben genomen om actief invloed uit te oefenen op de arbeidsmarkt en de kwaliteit van onderwijs. We zijn er trots op dat ons initiatief landelijk zeer goed is ontvangen en op veel support kan rekenen.

Met het Onderwijsmanifest adresseren wij de hoge kosten die gemoeid zijn met commerciële vervanging van leraren (via uitzendbureaus en dure zzp-constructies) en de disbalans die optreedt in werkdruk binnen schoolteams. We willen voorkomen dat verdere vercommercialisering ertoe leidt dat het onderwijssysteem haar solidariteit verliest en verder onder druk komt te staan. In andere maatschappelijke sectoren, zoals de kinderopvangbranche en de zorgsector, is deze negatieve ontwikkeling ook terug te zien.

In 2024 blijven we de gedachte achter het Onderwijsmanifest promoten en nemen we initiatief om in samenwerking met andere onderwijswerkgevers in de regio het lerarentekort terug te brengen.

We zetten in 2024 nog wel NPO middelen in, maar ontvangen ze niet meer

In 2024 zetten we voor het vierde jaar de middelen in die we hebben gekregen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit geld is bedoeld om leerlingen en leraren te helpen om de opgelopen achterstanden in de coronaperiode aan te pakken.

Als bestuur ontvangen we in 2024 geen inkomsten meer van het Rijk voor NPO, maar geven we de eerder verstrekte middelen nog wel uit. Dit trekt in 2024 de balans tussen inkomsten en uitgaven op stichtingsniveau scheef. We geven daardoor in 2024 meer uit dan we ontvangen.

De componentenmethode wordt geïntroduceerd

Een financiële verandering ten opzichte van vorige jaren is de manier waarop we als onderwijsorganisatie het groot onderhoud van onze gebouwen moeten verwerken. Van het werken met een 'egalisatievoorziening' om te kunnen voorzien in kosten die in meerjarenonderhoudsplannen staan, switchen we naar verwerking via 'de componentenmethode'. Deze methode houdt in dat er per component 'gespaard' moet worden om de uitgave te kunnen doen zodra het onderhoud gepland staat. Deze verandering heeft effect op de financiële positie. Er vindt een verschuiving plaats van eigen vermogen naar een voorziening (vreemd vermogen). De financiële kengetallen wijzigen door deze verschuiving behoorlijk. .

We geven de cijfers en een toelichting

In deze meerjarenbegroting starten we met het geven van de cijfers. Dit wordt gevolgd door een toelichting op de cijfers, een beschrijving van de verschillen ten opzichte van vorig jaar en het benoemen van de consequenties die onze beleidskeuzes hebben.

We maken duidelijk welke formatie we inzetten en wat de financiële positie van Aves is. We sluiten af met het adresseren van de risico's die wij onderkennen.

We hebben een beleidsrijke begroting en de continuïteit blijft op orde

Met deze begroting ondersteunen we het beleid dat we hebben ingezet. In 2024 leidt dat, samen met de genoemde veranderingen, tot een begroot negatief resultaat.

Onze financiële basis en het kunnen voorzien in continuïteit blijft, ook naar de toekomst, toe solide.

Dirk-Peter van 't Sant
Jos Timmermans
College van bestuur

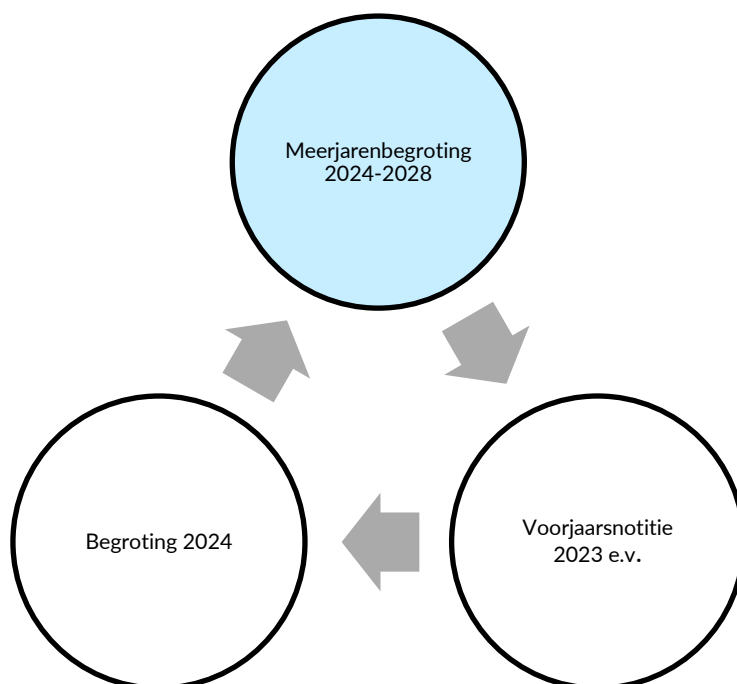

2. Proces

Elk najaar wordt de meerjarenbegroting opgesteld aan de hand van de begrotingen per school en op bestuursniveau. In dit proces worden strategische ambities geconcretiseerd en met inbreng van de Voorjaarsnotitie en het Bestuursplan verder verfijnd.

Door directeuren en adviseurs via de Voorjaarsnotitie en het Bestuursplan mee te laten denken over de vertaling van de ambities naar een begroting wordt de organisatie zich meer bewust van de (meerjarige) financiële consequenties en planning. Lopende het begrotingsjaar wordt het aangaan van niet begrote financiële verplichtingen hierdoor beperkt, of ze worden bewuster aan gegaan.

In het begrotingsproces nemen directeuren via de schoolbegroting eigen verantwoordelijkheid om beleidskeuzes te maken en concretiseren. Ook nemen zij de verantwoordelijkheid om medezeggenschap toe te passen. Onderdeel van het proces is een toetsing via individuele begrotingsgesprekken met de medewerker planning & control en het bestuur.

3. Cijfers

3.1 Meerjarenbegroting 2024-2028

De basis van de begroting zijn de leerlingenaantallen die de scholen bereiken op 1 februari, de teldatum. Die leiden tot inkomsten via de Rijksbijdragen.

Daarnaast komen er extra inkomsten via Overige overheidsbijdragen en Overige baten. Dit zijn bijvoorbeeld de inkomsten die we ontvangen om het opleiden van nieuwe leraren binnen de organisatie mogelijk te maken (via Samen Opleiden & Professionaliseren).

In de onderstaande tabel is de meerjarenbegroting voor de komende jaren weergegeven.

Exploitatie (x 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Rijksbijdragen	43.948	43.741	42.602	42.041	41.535
Ov. overheidsbijdr	130	75	75	75	75
Overige baten	352	326	311	311	311
Subtotaal baten	44.429	44.141	42.987	42.427	41.920
Personeelslasten	-38.633	-37.040	-35.572	-35.052	-34.627
Afschrijvingen	-1.394	-1.432	-1.435	-1.447	-1.475
Huisvestingslasten	-2.965	-2.919	-2.696	-2.688	-2.598
Overige lasten	-3.464	-3.352	-3.217	-3.207	-3.193
Subtotaal lasten	-46.456	-44.743	-42.920	-42.394	-41.893
Financiële baten	50	-	-	-	-
Resultaat	-1.977	-602	67	33	27

In het begrote resultaat voor 2024 is rekening gehouden met een indexering van de bekostiging van 3,93%, ter dekking van de CAO stijging en de prijsbijstelling.

In het begrote resultaat voor 2024 is het resultaat van de NPO-middelen (Nationaal Programma Onderwijs) verwerkt van 1,53 miljoen. Dit is een negatief effect.

Dit is het gevolg van het bestuursbesluit om de eerder ontvangen NPO-middelen in vier schooljaren aan de scholen door te zetten. In 2024 ontvangt de stichting geen NPO-middelen meer van het Rijk, terwijl de eerder ontvangen middelen nog wel worden ingezet op de scholen.

In 2025 zal dat ook zo zijn. Het inzetten van NPO-middelen wordt gedaan tot 1 augustus 2025 en wordt gemuteerd op de NPO reserve op schoolniveau.

Exploitatie NPO	2021	2022	2023	2024	2025
Rijksbijdragen	1.591.267	3.571.487	1.882.809	0	0
Subtotaal baten	1.591.267	3.571.487	1.882.809	0	0
Personeelslasten	-451.393	-1.411.709	-2.693.943	-1.523.878	-744.716
Afschrijvingen	-1.751	-7.669	-10.935	0	0
Huisvestingslasten	0	-4.356	-277	0	0
Overige lasten	-57.302	-91.634	-35.000	-5.500	-5.500
Subtotaal lasten	-510.446	-1.515.368	-2.740.155	-1.529.378	-750.216
Resultaat	1.080.821	2.056.119	-857.346	-1.529.378	-750.216

3.2 Begroting 2024 t.o.v. voorgaand jaar

In onderstaande tabel worden de baten uit de begroting 2024 vergeleken met de begroting van voorgaand jaar.

	2023	2024	Verschil
3.1 Rijksbijdragen	41.570.645	43.948.123	2.377.478
3.1.1.1 OCW	38.949.476	40.295.220	1.345.744
3.1.2.2 Niet geormerkte subsidies	1.196.684	1.901.904	705.220
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.424.485	1.751.000	326.515
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	73.788	129.504	55.716
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	18.788	34.788	16.000
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	55.000	94.716	39.716
3.5 Overige baten	387.455	351.630	-35.825
3.5.1 Verhuur	97.149	113.800	16.651
3.5.2 Detachering personeel	111.016	88.040	-22.976
3.5.6 Overige (overige baten)	179.290	149.790	-29.500
Baten	42.031.888	44.429.257	2.397.369

De totale baten zijn bijna 2,4 miljoen hoger dan voorgaand jaar. De bijdrage OCW is 1,35 miljoen hoger dan voorgaand jaar. Dit wordt vooral veroorzaakt door normaanpassing van de bekostiging

als gevolg van de CAO stijging (+10,0%). Hier staat grotendeels het wegvallen van de NPO middelen tegenover (-1,9 miljoen).

De niet-geormerkte subsidies vallen hoger uit door een hogere verwachte Rijksvergoeding (RV) asielzoekers op basis van de huidige instroom bij 15XA De Wissel.

De doorbetaling vanuit het samenwerkingsverband is hoger dan voorgaand jaar.

De overige overheidsbijdragen en -subsidies komen hoger uit door o.a. de subsidie vanuit het Jeugd Educatiefonds bij De Wissel.

De overige baten hebben betrekking op huurbaten, detacheringsofbrengsten en overige instellingsbaten. Deze zijn per saldo lager dan voorgaand jaar.

In de onderstaande tabellen worden de lasten uit de begroting 2024 per onderdeel vergeleken met de begroting van voorgaand jaar.

	2023	2024	Verschil
4.1 Personeelslasten	-35.510.800	-38.632.866	-3.122.066
4.1.1.1 Salariskosten directie (schooldirectie en cvb)	-3.283.667	-3.710.763	-427.096
4.1.1.2 Salariskosten onderwijzend personeel	-24.795.878	-25.924.333	-1.128.455
4.1.1.3 Salariskosten onderwijs ondersteunend personeel	-2.321.464	-3.983.388	-1.661.924
4.1.1.4 Salariskosten vervanging en overig	-2.949.136	-3.413.903	-464.767
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	-45.000	-50.000	-5.000
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	-698.484	-430.887	267.597
4.1.2.3 Overige personele lasten	-683.139	-706.128	-22.989
4.1.2.4 Scholing en opleiding	-841.769	-887.937	-46.168
4.1.3 Af: uitkeringen	107.738	474.473	366.735

De personele lasten bestaan uit de salariskosten personeel inclusief uitkeringen, de dotatie aan de personele voorziening (jubilea en werkloosheidsuitkering), personeel niet in loondienst (inhuur), de overige personele lasten, en scholing en opleiding.

De hogere personeelslasten worden vooral veroorzaakt door een stijging van de salariskosten als gevolg van de CAO stijging. Daarbij is de ruimte voor het Aves Flexteam vergroot (345k) om de ziektevervangingspost op te kunnen vangen.

De inhuurkosten onder de post 'Personeel niet in loondienst' en de inhuurkosten ten behoeve van ziektevervangingspost zijn lager (268k). Hiermee wordt het beleidsstandpunt zichtbaar dat we hebben ingenomen met het [Onderwijsmanifest](#).

De overige personele lasten zijn hoger dan vorig jaar door stijgende kosten begeleidingstrajecten Arbo. De opgenomen hogere kosten scholing ten behoeve van audits zorgen voor hogere scholingskosten (46k) ten opzichte van vorig jaar. Er worden hogere uitkeringen verwacht van het UWV ter dekking van de gestegen salariskosten.

	2023	2024	Verschil
4.2 Afschrijvingen	-1.525.731	-1.393.856	131.875
4.2.2.1 Gebouwen	-356.016	-246.974	109.042
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	-952.021	-928.926	23.095
4.2.2.3 Overige materiele vaste activa	-20.316	-21.007	-691
4.2.2.4 Leermiddelen afschrijving	-197.378	-196.949	429

De afschrijvingslasten vallen lager uit dan in 2023 als gevolg van het overgaan op de componentenmethode voor onderhoud. De technische investeringen uit het verleden zijn hierdoor voor een substantieel deel afgeboekt.

De geplande investeringen zijn:

investeringen	2024	2025	2026	2027	2028
ICT	865.370	442.959	600.875	821.758	1.065.434
Inventaris	684.950	191.990	34.800	36.000	37.750
Onderwijsleerpakket	273.550	170.000	62.759	135.400	239.610
Verbouwing	560.000	-	-	-	-
Vervoermiddelen	-	-	-	101.540	-
Totaal	2.383.870	804.949	698.434	1.094.698	1.342.794

De ICT investeringen hebben betrekking op de (vervangings)investeringen voor leerlingdevices, medewerkerdevices en de digitale borden. De devices worden in 4 jaar afgeschreven. De borden in 10 jaar.

De investeringen in inventaris hebben vooral betrekking op inventaris lang. De volgende scholen hebben hierop grotere investeringen gepland:

- 05CZ Fondali (i.v.m. de fusie met cbs de Regenboog)
- 05HU Schaepmanschool (leerlingsetjes bovenbouw)
- 07VA Mgr. Zwijssenschool (kleuterplein en ruimtes)
- 09JQ Josephschool (flexibel Atelier)

- 10OF De Koperwiek (leerlingsetjes)
- 14KI Roderik van Voorst (leerlingsetjes)
- Centrumschool (speeltoestel)
- 15QD De Floreant (speeltoestel)

De verbouwingsinvesteringen hebben vooral betrekking op:

- 05CZ Fondali (i.v.m. de fusie met cbs de Regenboog)
- 07VA Mgr. Zwijssenschool (interne verbouwing)
- 09JQ Josephschool (realiseren van een natuurlijk speelplein)
- het bestuurskantoor (verduurzaming kantoor).

De mobiliteit van de bestuurders wordt door de rvt gefaciliteerd met elektrische auto's. Dit is zichtbaar in de investeringen vervoersmiddelen.

	2023	2024	Vershil
4.3 Huisvestingslasten	-2.330.835	-2.965.266	-634.431
4.3.1 Huur	-101.275	-134.075	-32.800
4.3.3 Onderhoud	-166.472	-589.409	-422.937
4.3.4 Energie en water	-480.743	-534.977	-54.234
4.3.5 Schoonmaakkosten	-749.045	-725.545	23.500
4.3.6 Heffingen	-51.600	-51.250	350
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	-688.600	-826.610	-138.010
4.3.8 Overige (huisvestingslasten)	-93.100	-103.400	-10.300

De verhoging van de huisvestingslasten wordt vooral veroorzaakt door het overgaan op de componentenmethode voor verwerking van het onderhoud. Om deze reden is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening verhoogd (138k).

De onderhoudskosten die vallen onder de vastgestelde grensbedragen komen rechtstreeks in de exploitatie terecht (423k). De hoogte van deze post kan, afhankelijk van de meerjarenonderhoudsplanung, jaarlijks verschillen.

De volgende onttrekkingen uit de voorziening zijn gepland:

onttrekkingen	2024	2025	2026	2027	2028
Voorziening onderhoud	2.517.870	354.963	256.956	575.225	311.685

Verder zijn de lasten voor energie en water verhoogd als gevolg van de hogere prijzen (54k). Aves is aangesloten bij een inkoopcollectief Energie Voor Scholen. In dit collectief is met schaalvoordeel een prijsvoordeel voor energie bereikt. Desondanks stijgen de prijzen t.o.v. 2023 met 30 – 35% voor elektriciteit en 5 – 8% voor aardgas.

De overige lasten bestaan uit administratie- en beheerslasten, kleine aanschaffingen en overige instellingslasten.

	2023	2024	Vershil
4.4 Overige lasten	-3.439.341	-3.464.158	-24.817
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	-1.513.215	-1.426.445	86.770
4.4.2.1 Inventaris en app. kleine aanschaffingen >1 jr	-46.602	-49.810	-3.208
4.4.2.2 Leermiddelen kleine aanschaffingen >1 jr	-945.041	-1.059.838	-114.797
4.4.4 Overige (overige lasten)	-934.483	-928.065	6.418

De daling van de administratie- en beheerslasten is het gevolg van de lager opgenomen advieskosten voor o.a. fusiebegeleidingen, bouwtrajecten en advies voor de ontwikkeling van Kindcentra.

De kosten leermiddelen komen hoger uit door de stijging van de kosten voor licenties van leermethodes (70k). Er wordt steeds vaker gekozen voor ICT licenties bij leermethodes in plaats van een investering in boeken. De ICT licenties zijn jaarlijkse kosten per leerling

De overige lasten zijn nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar, maar er is wel sprake van een verschuiving. In 2023 was er budget opgenomen voor ondersteuning bij ontwikkeling van de schoolplannen (5k per school), terwijl in 2024 dit specifieke budget niet meer bovenschools is opgenomen. Hiervoor in de plaats zijn hogere kosten ten laste van de subsidie basisvaardigheden gereserveerd.

	2023	2024	Vershil
5.0 Financiële baten en lasten	-100.000	50.000	150.000
5.1 Rentebaten	-	-	-
5.3.1 Koersverlies fva	-100.000	50.000	150.000

Gezien de huidige ontwikkelingen in de markt zijn er, in tegenstelling tot voorgaand jaar, rentebaten opgenomen in de begroting op basis van de huidige realisatie op het Onderwijs Liquiditeiten Fonds.

4. Toelichting op afwijkingen & gevolgen beleidskeuzes Meerjarenbegroting

4.1 Afwijkingen

Exploitatie (x 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Rijksbijdragen	43.948	43.741	42.602	42.041	41.535
Ov. overheidsbijdr	130	75	75	75	75
Overige baten	352	326	311	311	311
Subtotaal baten	44.429	44.141	42.987	42.427	41.920
Personeelslasten	-38.633	-37.040	-35.572	-35.052	-34.627
Afschrijvingen	-1.394	-1.432	-1.435	-1.447	-1.475
Huisvestingslasten	-2.965	-2.919	-2.696	-2.688	-2.598
Overige lasten	-3.464	-3.352	-3.217	-3.207	-3.193
Subtotaal lasten	-46.456	-44.743	-42.920	-42.394	-41.893
Financiële baten	50				
Resultaat	-1.977	-602	67	33	27

In de meerjarenbegroting is een daling van de Rijksbijdragen zichtbaar. Dit heeft meerdere oorzaken. Eén daarvan is een afname van het geprognosticeerde leerlingaantal na 2024. Daarbij loopt de RV Samenvoegingsfaciliteiten van 608k in 2024 terug naar nul in 2027 op basis van de afgelopen scholenfusies en de huidige regeling. Er is rekening gehouden met een normaanpassing van 3,93% op de rijksbekostiging.

Vanaf 2025 is de RV Professionalisering starters en schoolleiders voor 50% van de huidige beschikking opgenomen. Dit is gedaan om het risico te beperken. Deze middelen worden waarschijnlijk vanuit het Rijk overgeheveld naar de te vormen Onderwijsregio's. Daarmee is het zicht op continuïteit van deze inkomsten voor ons beperkter dan voorheen. In 2024 (570k) en 2025 (221k) is de subsidie basisvaardigheden opgenomen op basis van de afgegeven beschikking. Hier staan even hoge kosten tegenover.

De daling van de personeelslasten is het gevolg van de daling in de bekostiging. De afloop van de inzet op de NPO middelen wordt vooral zichtbaar in 2025. Scholen zetten hier taakstellingen tegenover. Dat betekent de scholen voornemens zijn om de omvang van het personeelsbestand

terug te brengen. De mogelijkheid hiertoe is er ook omdat medewerkers zijn aangenomen ten laste van de NPO middelen.

De stijging van de afschrijvingslasten wordt vooral veroorzaakt door de bovenschoolse vervangingsinvesteringen in devices (laptops) voor de medewerkers.

De fluctuaties in de huisvestingslasten worden veroorzaakt door de te verwachten onderhoudskosten onder het vastgestelde grensbedrag, die niet vanuit de onderhoudsvoorziening plaatsvinden.

De overige lasten zijn in 2024 en 2025 hoger dan in de jaren erna door het maken van kosten ten laste van de subsidie basisvaardigheden.

4.2 Gevolgen beleidskeuzes

- **NPO middelen over vier jaar ter beschikking stellen aan de scholen**

De NPO middelen zijn in de jaren 2021 t/m 2023 binnengekomen bij het bestuur. Het bestuur stelt deze middelen in vier jaren ter beschikking aan de scholen. Schooljaar 2024-2025 is het laatste schooljaar waarin scholen de middelen inzetten.

Door het ontvangen van de middelen (inkomsten) en doorschuiven van de middelen naar scholen (uitgaven) ontstond er in 2021 en 2022 een positief resultaat op stichtingsniveau. Er kwam meer binnen aan inkomsten dan er werd doorgeschoven.

In 2024 en 2025 is dat andersom. Dan zijn er op stichtingsniveau geen inkomsten meer aan NPO middelen en zetten de scholen de middelen nog wel in. De balans tussen inkomsten en uitgaven is dan negatief, wat mede een negatief exploitatieresultaat veroorzaakt.

Deze manier van werken vraagt om alertheid van directeuren en het bestuur. Als inkomsten structureel wegvallen zal er geanticipeerd moeten kunnen worden door ook de personeelsomvang te verlagen. Het bestuur verwacht dat dit o.a. door natuurlijk verloop en het bewust en alert omgaan met tijdelijke aanstellingen goed te bereiken is.

- **Trainees**

Om actief een bijdrage te leveren aan het terugbrengen van het lerarentekort werkt Aves al een aantal jaren met het 'traineeship'. Trainees zijn zij-instromers die in een combinatie van werken en leren opgeleid worden tot leraar. Trainees worden bovenschools en boven de formatie aangesteld. De kosten van dit traject, dat uit eigen middelen wordt bekostigd, staan ook bovenschools en zijn in deze meerjarenbegroting langjarig opgenomen. Om meer te kunnen doen aan het toekomstige lerarentekort is besloten om het aantal trainees te verhogen, waarmee ook het budget dat hiervoor uitgetrokken is verhoogd.

Aantal trainees	2023	2024	2025	2026	2027	2028
In dienst	24	20	14	5	0	0
vacatures	0	4	10	16	16	10
totaal	24	24	24	21	16	10

Gem FTE	2023	2024	2025	2026	2027	2028
In dienst	14,4	11,867	8,325	2,917		
vacatures		2,5	6,0	9,6	9,6	6,0
totaal	14,4	14,367	14,325	12,517	9,6	6,0

Loonkosten	2023	2024	2025	2026	2027	2028
In dienst	906.000	763.084	538.330	190.982		
vacatures		155.148	376.908	612.192	627.363	401.887
Studiekosten*	81.600	81.411	81.175	70.928	54.400	34.000
Totale kosten	987.600	999.643	996.413	874.102	681.763	435.887

*Studiekosten per trainee € 3.400

- **Ontwikkeling nieuwe locaties**

In Emmeloord (kindcentrum Emmelhage) en Kampen (kindcentrum Kampen) bereidt Aves twee nieuwe kindcentra voor. Met de benaming 'kindcentrum' wordt direct duidelijk dat het bestuur niet alleen een school wil stichten, maar ook nadrukkelijk kinderopvang wil verbinden aan het onderwijs. Het stichten van deze nieuwe kindcentra komt voort uit beoogde nieuwbouw in de wijk Emmelhage en Reeve.

Kindcentrum Emmelhage start formeel op 1 augustus 2025. Het bestuur onderzoekt in samenwerking met de gemeente Noordoostpolder of er eerder gestart kan worden in een noodvoorziening. Het streven hierbij is 1 augustus 2024.

Kindcentrum Reeve start waarschijnlijk in schooljaar 2025-2026. Om deze locaties te kunnen ontwikkelen zijn 2 projectleiders vanuit eigen middelen aangesteld die de verantwoordelijkheid hebben gekregen om de kindcentra inhoudelijk voor te bereiden. Om deze locaties te realiseren gaan de kosten voor de baten uit. Dat geldt voor de inhoudelijke voorbereiding, maar ook voor het realiseren van de tijdelijke huisvesting. Hierover is afstemming met de gemeenten.

- **Avesacademie en scholing**

In afstemming met het directeurenberaad en de gmr worden de scholingsmiddelen bovenschools beheerd en in onderling overleg over diverse onderdelen ingezet.

De Avesacademie en de teamscholingen vormen een groot aandeel daarin. Daarnaast is er nog ruimte voor scholen om ook uit eigen middelen scholing in te kopen. De directeuren hebben een eigen budget voor de professionalisering binnen de schoolbegroting. Zij verantwoorden zich daarover naar het cvb.

In de CAO PO is vastgelegd dat elke werknemer naar rato van de werktijdsfactor recht heeft op een professionaliseringsbudget van € 500,- per jaar. Terugrekenend naar het aantal FTE dat bij Aves in dienst is, komt het totale professionaliseringsbudget (excl. vervangingskosten) op € 2.000,- per jaar per FTE.

- **Vervangingsinvestering Surfaces bovenschools**

De investeringen voor het vervangen van de Surfaces (laptops) voor medewerkers zijn volledig bovenschools gehaald. Voorheen stond dit op schoolniveau.

- **Vervanging ziekte bovenschools door Aves Flexteam**

Aves is eigenrisicodragers voor vervangingskosten. Op basis van ervaringscijfers wordt er een bovenschoolse pool van vervangers aangehouden van minimaal 20 fte; het Aves Flexteam.

- **Passend onderwijs, bovenschoolse kosten**

In het kader van Passend onderwijs wordt een aantal kosten bovenschools genomen. Dit zijn o.a. de kosten voor de directeur van het Samenwerkingsverband, de inrichting van het expertisenetwerk en gezamenlijk te maken kosten voor studiedagen en toerusting van IB-ers. De overblijvende middelen worden per leerling doorgegeven naar de scholen. De middelen van passend onderwijs worden binnen de meerjarenbegroting en de jaarrekening van het samenwerkingsverband verantwoord. Tot op schoolniveau is daar inzichtelijk hoe deze middelen doelmatig worden ingezet.

4.3 Kengetallen

Deze meerjarenbegroting en meerjarenbalans leiden tot de volgende kengetallen.

	Norm	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Liquiditeit (VA/KS)	1,5% - 2,0%	1,77	0,73	0,84	1,17	1,33	1,50
Solvabiliteit (EV+VZ/TV)	< 30%	80,40%	75,42%	75,88%	77,47%	77,99%	78,82%
Rentabiliteit (RES/TB)							
3- jarig < 0%		-1,49%	-4,45%	-1,36%	0,16%	0,08%	0,06%
2- jarig < -0,05%							
1- jarig < -0,10%							
Weerstandsvermogen (EV/TB)	5% - 20%	39,83%	18,86%	17,62%	18,25%	18,57%	18,85%
Signaleringswaarde Eigen Vermogen	1,00	1,11	0,52	0,48	0,50	0,51	0,50

Aves komt in 2023 niet onder de grens van de signaleringswaarde EV uit, daarom stuurt het cvb op een afname van het eigen vermogen in de meerjarenbegroting.

Een groot deel van het eigen vermogen bestaat uit de per school gevormde algemene reserves. Voor het cvb betekent dit dat directeuren van scholen met omvangrijke reserves ook wordt gevraagd om die reserves in de komende jaren gericht af te bouwen. Als richtlijn houdt het cvb aan dat er een evenwicht moet zijn in de omvang van de materiële vaste activa van de school en de omvang van de algemene reserve van de betreffende school. Het gezamenlijk resultaat van de scholen in 2024 is begroot op -€ 604.280, waarbij reeds op schoolniveau rekening is gehouden met de RV samenvoegingsfaciliteiten van € 607.900 in 2024.

Datzelfde zal het bestuur ook doen voor het eigen vermogen op stichtingsniveau, waarbij er een onderbouwing in de risicoparagraaf wordt gegeven voor het aanhouden van een reserve voor mogelijke toekomstige risico's. Het gezamenlijk resultaat van de bovenschoolse kostenplaatsen is begroot op -€ 1.372.609. Dit is vooral het gevolg van de spreiding van de NPO middelen naar de scholen in vier schooljaren (ten laste van bovenschools), de inzet op Tienercollege en de ontwikkeling van nieuwe scholen in Emmeloord en Kampen.

Alle kengetallen blijven langjarig binnen de huidige signaleringsgrenzen van het ministerie. Het overgaan naar de componentenmethode per 1-1-2024, waarbij een balansmutatie plaatsvindt van eigen vermogen naar vreemd vermogen, zorgt voor een belangrijke daling van de signaleringswaarde EV. Dit is zichtbaar in de afname van het weerstandsvermogen in 2024 (daling van het eigen vermogen door deze balansmutatie).

Er is zicht op de te beïnvloeden onderdelen van de kengetallen en de onderlinge verhouding van deze onderdelen. Daarbij is Aves "in-control", waardoor aan alle voorwaarden wordt voldaan om dit gecontroleerd te laten plaatsvinden.

4.4 Meerjarenbalans

In de onderstaande tabel is de meerjarenbalans weergegeven, gebaseerd op periode 9 van 2023.

Balansprognose (x 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Activa						
materiële vaste activa	11.035	10.625	9.998	9.261	8.908	8.777
financiële vaste activa	3.976	3.976	3.976	3.976	3.976	3.976
Totaal vaste activa	15.011	14.601	13.974	13.237	12.884	12.752
vorderingen	1.218	364	330	303	295	294
liquide middelen	6.759	2.821	3.202	4.427	5.033	5.662
Totaal vlottende middelen	7.977	3.185	3.532	4.730	5.328	5.957
Totaal activa	22.988	17.785	17.506	17.967	18.212	18.709

De materiële vaste activa muteren als gevolg van de geplande investeringen en de afschrijvingen op de huidige investeringen.

De financiële activa hebben betrekking op het Onderwijs Liquiditeiten Fonds.

De stand van de vorderingen loopt fors terug in 2024 door de verwachte afloop van de vordering debiteur Gemeente Noordoostpolder (bouwtrajecten afrekening De Ark en De Kring).

De stijging van de liquide middelen is het gevolg hogere afschrijvingskosten dan geplande investeringen en een hogere dotatie aan de personele en onderhoudsvoorziening dan onttrekkingen uit deze voorzieningen.

Balansprognose (x 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Passiva						
algemene reserve	12.197	5.155	5.309	5.372	5.399	5.418
best. reserve publiek	3.730	2.201	1.451	1.451	1.451	1.451
best. reserve privaat	1.029	1.024	1.018	1.022	1.027	1.036
Totaal eigen vermogen	16.956	8.379	7.778	7.844	7.877	7.904
voorzieningen	1.525	5.034	5.506	6.075	6.327	6.842
langlopende schulden	3	3	3	3	3	3
kortlopende schulden	4.503	4.369	4.220	4.044	4.005	3.960
Totaal overige passiva	6.031	9.406	9.728	10.122	10.335	10.805
Totaal passiva	22.988	17.785	17.506	17.967	18.212	18.709

De mutaties op de algemene reserve en op de bestemmingsreserve publiek en privaat zijn het gevolg van de verwachte resultaten over de komende boekjaren. De forse terugloop van de algemene reserve in 2024 is het gevolg van het overgaan op de componentenmethode voor groot onderhoud.

De mutaties van de bestemmingsreserve publiek laat zich verklaren door de mutaties ten laste van de bestemmingsreserve NPO, die wegloopt in 2025.

Bestemmingsreserve publiek (x 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
NPO	1.081	3.137	2.279	750	0
personeel	1.451	1.451	1.451	1.451	1.451
Totaal	2.532	4.588	3.730	2.201	1.451

De personele bestemmingsreserve publiek blijft door de jaren gelijk € 1.450.500.

De stand van de voorzieningen muteert met de verwachte dotaties en onttrekkingen uit de jubileumvoorziening, de voorziening werkloosheidsuitkering en de onderhoudsvoorziening.

5. Bestuursformatieplan

Binnen de CAO PO en WMS (wet medezeggenschap scholen) is het verplicht gesteld om de (p)gmr vóór 1 mei instemming te vragen op het bestuursformatieplan. Daarom wordt aan de (p)gmr, ook dit jaar, bij het indienen van deze begroting tegelijkertijd instemming gevraagd op het bestuursformatieplan 2024-2025. In [de bijlage](#) zijn de formatie-overzichten van de scholen opgenomen.

In het overzicht hieronder is te zien welke formatie gepland is, verdeeld over de verschillende functiecategorieën in de komende jaren.

Formatie		2024	2025	2026	2027	2028
Directie	Gem. WTF	29,78	29,12	29,20	29,13	29,13
OOP	Gem. WTF	81,38	66,31	57,79	54,21	50,53
OP	Gem. WTF	331,04	314,12	297,79	289,53	283,23
Totaal WTF		442,20	409,55	384,77	372,87	362,90

Directie = schooldirecteuren + cvb

OOP = onderwijsondersteunend personeel

OP = onderwijsgevend personeel

De planning van de inzet is als volgt te verdelen over de organisatieonderdelen:

Formatie in wtf	2024	2025	2026	2027	2028
scholen	380,42	346,85	323,92	315,21	311,27
bovenschools	61,78	62,70	60,85	57,67	51,63
	442,20	409,55	384,77	372,87	362,90

De daling is dan als volgt weer te geven:

Daling formatie in wtf	2024	2025	2026	2027	2028
scholen		-33,58	-22,93	-8,71	-3,94
bovenschools		0,92	-1,85	-3,19	-6,03
		-32,66	-24,78	-11,90	-9,98

Terugloop op schoolniveau

De terugloop in aantallen is te verklaren door:

- het dalende leerlingenaantal
- de afloop van de fusiemiddelen die op schoolniveau binnenkomen
- de planning van de directeuren ten aanzien van de omvang van de formatie in de scholen in de komende jaren
- het wegvallen van de inzet ten laste van de NPO middelen per 1 augustus 2025.

Terugloop op bovenschools niveau

De toename van inzet op bovenschools niveau in 2025 laat zich verklaren door het opgenomen formatiebudget ten behoeve van groei op de scholen (ten laste van de RV groei). In de formatieplanning is op dit moment opgenomen dat het aantal trainees na 2025 weer wordt afgebouwd. Ook de omvang van het Aves Flexteam zal na 2025 weer worden afgebouwd. Deze initiatieven zijn vanuit gewenst beleid tijdelijk verhoogd.

Sturing op personeelsplanning

Tijdens het begrotingsproces in het najaar èn tijdens de bespreking van de formatieplanning voor het nieuwe schooljaar in het voorjaar wordt gestuurd op de personeelsplanning aansluitend bij de meest actuele leerlingprognoses en ontwikkelingen in bekostiging en subsidies.

De verwachte terugloop in formatie wordt opgevangen door het natuurlijk verloop (circa 4%) en de afloop van tijdelijke contracten.

De beslissingsbevoegdheid en bijbehorende accordering van personeelsaanstellingen is bij het bestuur belegd, niet op de scholen. Daarmee blijft er ook steeds tussentijds sturing mogelijk op de personeelsplanning. Binnen de afdeling hrm op het bestuurskantoor wordt het aangaan van verplichtingen en de overgang van tijdelijke naar vaste aanstellingen gemonitord.

6. Allocatie van middelen

Het financiële resultaat van de scholen voor wat betreft de personele bezetting wordt niet beïnvloed door leeftijden van personeelsleden. Binnen het allocatiemodel worden scholen hiervoor gefaciliteerd.

De Rijksvergoeding komt bovenschools binnen op basis van de leerlingenaantallen (teldatum 1 februari). Deze budgetten worden vervolgens op basis van de vastgestelde normen in het allocatiemodel aan de scholen ter beschikking gesteld. Overige specifieke rijksvergoedingen zoals RV achterstandsmiddelen, RV samenvoegingsfaciliteiten en RV asielzoekers worden rechtstreeks naar de betreffende scholen gebracht.

De kosten die niet door de schooldirecteuren beïnvloed kunnen worden, worden bovenschools genomen. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan de vervangingskosten, overige algemene personele lasten, scholingskosten, kosten van het administratiekantoor, de identiteitsbegeleiding, de contributies van de besturenbonden Verus en de AOB en de PO-raad, verzekering IPAP (financieel vangnet bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid) en de schoolongevallenverzekering.

7. Risicoparagraaf

7.1 Risico's en risicobeheersing

7.1.1 Intern risicobeheersingssysteem

Twee keer per jaar, in de begroting en in het jaarverslag, analyseert het cvb de risico's waarmee Aves te maken heeft. De risico's worden nagelopen om ze vervolgens te actualiseren en opnieuw vast te stellen. Op deze manier zorgen we ervoor dat de benoemde risico's in verhouding blijven met de buffer die we nodig hebben om de risico's op te vangen: de bestemmingsreserve publiek.

Het proces om risico's in te schatten is verfijnd

Het proces om de risico's in te schatten is afgelopen jaar uitgebreid en verfijnd. Hierbij gebruiken we de systematiek die oorspronkelijk gebruikt wordt in het risicobeheersing systeem Naris. Door het cvb zijn 31 risicogebeurtenissen benoemd. Deze zijn ondergebracht in 7 risicogebieden. Per risicogebeurtenis is de impact berekend. Dit is gedaan door een inschatting te maken van de netto kans dat een gebeurtenis zich voordoet, gekoppeld aan de financiële omvang die de risicogebeurtenis kan hebben.

Planning & Control leidt tot betere risicobeheersing

Binnen Aves wordt de planning & control cyclus gevolgd en zijn werkprocessen in de administratieve organisatie en interne beheersing vastgelegd. Dit wordt gedaan om de gemaakte beleidskeuzes, met de daaraan gekoppelde budgetten en de verantwoording van de besteding van deze budgetten, inzichtelijk te maken en fraude te voorkomen.

In de planning & control cyclus wordt gebruik gemaakt van bijbehorende verantwoordingsdocumenten: het bestuursjaarplan, begroting, bestuursrapportages, managementrapportages en het bestuursjaarverslag. In de voorjaarsnotitie worden de gewenste (strategische) ontwikkelingen en verwachte risico's gekoppeld aan de actualiteit om zo beleidsrijk mogelijk te kunnen starten aan het begrotingsproces. Het werken met dit systeem leidt tot een betere risicobeheersing.

7.1.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

De grootste risico's voor 2024 worden hierna toegelicht.

Risicogebied	Berekend bedrag
Automatisering / IT	78.000
Financiën	5.560.000
Huisvesting	97.500
Identiteit	7.500
Onderwijs	40.000
Personeel	1.018.805
Vertegenwoordiging	122.000
Totaal	6.923.805

7.1.3 Automatisering / IT

Binnen Aves wordt zoveel mogelijk digitaal gewerkt. De impact op de werkprocessen op het moment dat het ICT netwerk (wifi / internet) uitvalt of besmet raakt met een virus is groot. Eenzelfde situatie ontstaat als de organisatie te maken krijgt met een cyberaanval of hackaanval. Dit zijn de grootste risico's die in het risicogebied automatisering / IT zijn ingeschat.

7.1.4 Financiën

Het advies van de commissie Don wordt opgevolgd. Dit advies schrijft voor dat 50% van de materiele vaste activa (mva) gereserveerd wordt als risicodemping. Dit is een bedrag van € 5.560.000. Een ander risico met flinke impact is het fluctueren van de leerlingaantallen en het daarmee foutief inschatten van de prognose of het begrotingscijfer. De beheersing van dit risico zit in het nauwgezet volgen van de planning & controlcyclus en het voorzien in managementrapportages. Zo houden zowel de schooldirecteur als het cvb een vinger aan de pols.

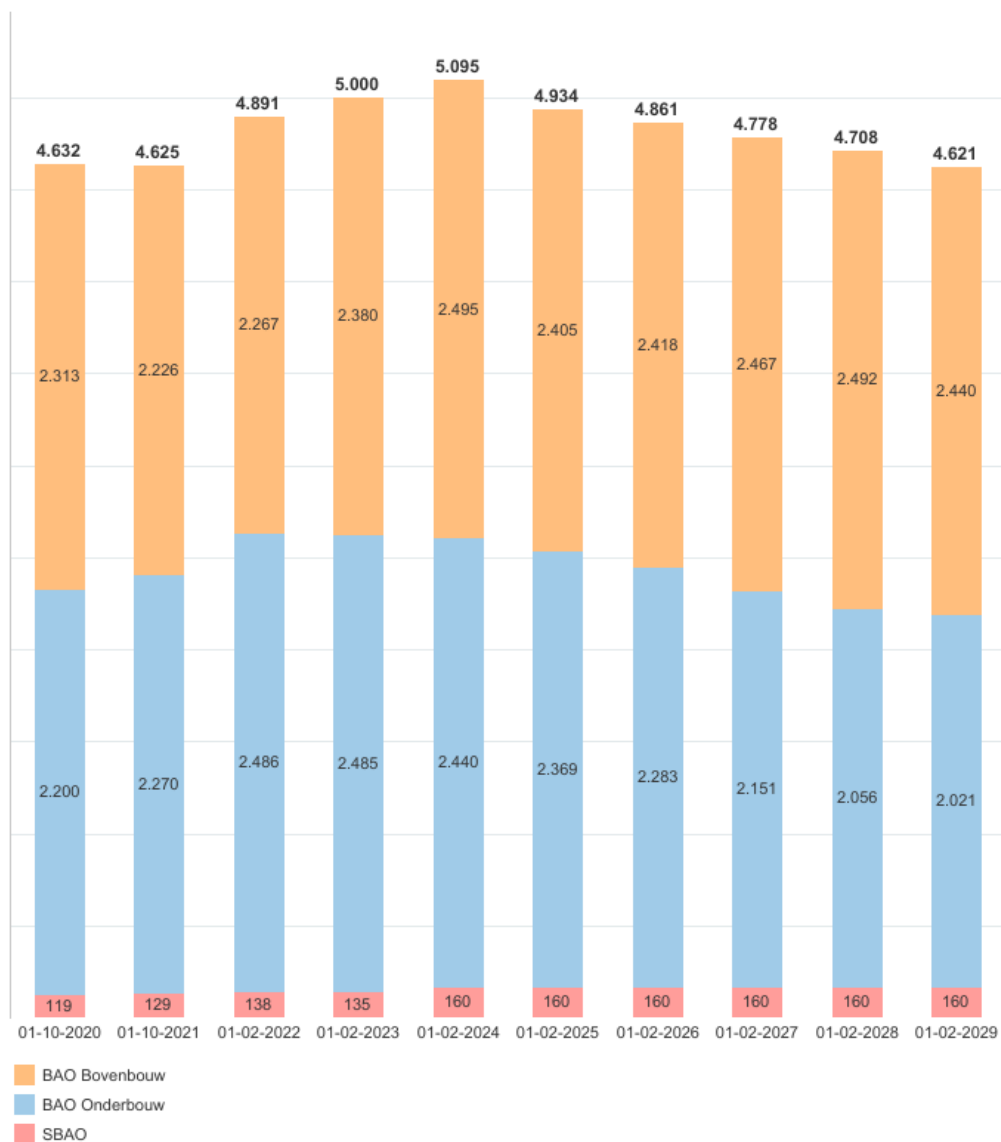
In de volgende tabel en grafiek is het verloop van de leerlingaantallen te zien zoals die is opgenomen binnen de bestuursbegroting. De prognoses van deze leerlingaantallen komen tot stand op aangeven van de directeuren.

De directeuren kennen de omgeving van de school het beste en maken daarmee de best kloppende prognoses. Voor scholen in kleine kernen is dat eenvoudiger dan voor scholen in de grotere plaatsen zoals Vollenhove, Kampen en Emmeloord. Daarbij zijn ze vergeleken met de prognosecijfers van de gemeenten.

	1-10-2021	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
BAO	4.552	4.759	4.865	4.935	4.774	4.701	4.618
SBAO	129	138	135	160	160	160	160
totaal	4.681	4.897	5.000	5.095	4.934	4.861	4.778

De verschuiving van de teldatum is zichtbaar in 2022. Dit heeft geleid tot een stijging van het aantal leerlingen.

Zoals hiervoor te zien is er in onze regio vanaf 2025 lichte krimp van leerlingenaantallen aan de orde. Dit zal per school verschillend worden ervaren, maar op de langere termijn leidt dit theoretisch tot een afname van werkgelegenheid. In de begroting is deze terugloop meegenomen in de personeelsplanning op de scholen.

Mogelijke consequenties van eventuele groei van leerlingen en scholen door een nieuwe opdracht van de overheid voor toenemende woningbouw is in deze meerjarenbegroting nog niet meegenomen. Daar is de beschikbare informatie nog te summier voor.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal leerlingen	5.000	5.095	4.934	4.861	4.778	4.708
<i>daling</i>		95	-161	-73	-83	-70

7.1.5 Huisvesting

Met 33 scholen beheert Aves veel huisvesting. Voor onderhoud werken we met meerjaren onderhoudsplanningen (MJOP). Zo wordt slecht of achterstallig onderhoud te voorkomen. Het risico hierop schatten we laag in. Maar als scholen geconfronteerd worden met gebreken, dan krijgen we te maken met onvoorziene kosten.

7.1.6 Identiteit

Als de identiteit en het imago van de school of van Aves als organisatie niet overeenkomen kan dit leiden tot andere keuzes. Keuzes van ouders met (potentiële) leerlingen en keuzes van (potentiële) medewerkers. Hier zijn we ons bewust van. Risicobeheersing op dit onderwerp vindt bijvoorbeeld plaats door structureel te werken aan reflectie en feedback d.m.v. tevredenheidsonderzoeken onder ouders en onder medewerkers.

7.1.7 Personeel

Op personeelsgebied zijn er meerdere risico's gedefinieerd die potentieel leiden tot kosten. Aves is eigenrisicodragers (ERD) voor vervangingskosten. Hiermee heeft de organisatie ook een risico op zich genomen dat niet is ondervangen door een afgesloten verzekering. Een deel van de vervangingsbehoefte is in de vorm van leraren in een flexibele schil om de stichting heen georganiseerd; het Aves Flexteam. De vervangingsbehoefte is op basis van landelijk bekende ervaringsgegevens ingeschat op de helft van de ingeschatte benodigde loonkosten voor vervanging, gerelateerd aan de totale omvang van het personeelsbestand. Hier is een bedrag van € 1.018.805 mee gemoeid.

Een hoog ziekteverzuim en het tekort aan leerkrachten zijn ook benoemd als risico. Het zijn onderwerpen die Aves proactief probeert te beïnvloeden. Bijvoorbeeld door het voeren van goed personeelsbeleid en door de voorkeur te geven aan het inzetten van eigen medewerkers voor (inval)vacatures in plaats van commerciële inzet.

Bij het eventuele ontslag van medewerkers is Aves verplicht om transitievergoedingen uit te keren. Als werkgever wordt Aves sinds augustus 2023, met de modernisering van het Participatiefonds, daarbij ook aangeslagen voor een aanzienlijk deel van de ww-kosten van werknemers die in de ww terechtkomen door ontslag.

7.1.8 Vertegenwoordiging

Op een aantal beleidsterreinen is Aves afhankelijk van externe partijen, zoals gemeentelijke besluitvorming of afspraken in samenwerkingsverbanden. Dit betekent niet dat we geen invloed hebben op besluitvorming, want dat hebben we in onze partnerschappen wel degelijk. Het kan echter zijn dat spelregels en afspraken veranderen. Het risico dat dit gebeurt hebben we zo goed mogelijk ingeschat.

7.1.9 Conclusie

Aves kent voor 2023 voor € 6.923.805,- aan belangrijkste risico's op basis van een actuele risico-inschatting. Dit is gedekt binnen de algemene reserve.

Bijlage 1 Schoolformatieplannen

School	Gem wtf 2024	Gem wtf 2025	Gem wtf 2026	Gem wtf 2027	Gem wtf 2028
03QP DS De Fladderiep	7,10	6,74	6,61	6,43	6,43
03RA RK Basisschool De Horizon	8,56	8,27	8,04	8,04	8,04
04ZB KBS Mariabasisschool	7,50	7,18	7,17	7,17	7,34
04ZX SWS De Kring	9,61	8,92	8,31	7,70	7,34
05CZ sws Fondali (vanaf 24-25 gecombineerd met cbs Regenboog)	7,74	9,86	7,88	7,39	6,80
05HU KBS Dr. Schaepmanschool	16,26	14,99	14,52	14,52	14,52
05KH KBS St. Martinusschool	11,89	9,66	9,30	8,96	8,48
06YL Oec BS De Ark	10,17	10,03	9,55	9,20	8,96
07VA KBS Mgr. Zwijsenschool	10,72	9,36	8,70	8,61	8,50
08JS KBS Albert Schweitzerschool	17,02	16,24	15,64	15,13	14,42
09JQ KBS Sint Josephschool	16,12	13,59	12,10	11,62	11,62
10OF CBS de Koperwiek	13,19	11,51	10,60	10,24	10,24
11QC CBS De Triangel	10,89	10,04	8,91	8,91	8,91
11QN De Leeuwerik	8,94	8,82	7,97	6,78	6,78
12KG CBS De Lichtboei	16,27	14,87	14,65	14,35	14,35
12ST CBS 't Kompas	11,47	9,39	8,36	7,77	7,77
12ZH CBS De Schalmei	5,15	4,73	4,65	4,53	4,53
13TJ CBS Op de Wieken	10,26	9,64	8,20	8,20	8,20
14AD CBS De Regenboog	3,72	0,00	0,00	0,00	0,00
14CA SWS De Wending	7,07	6,41	6,23	6,23	6,23
14DL CBS Het Lichtschip	7,56	7,11	6,82	6,70	6,70
14GF CBS De Zeester	7,35	6,30	6,13	6,13	6,13
14HT OBS De Carrousel	8,20	6,71	6,71	6,71	6,71
14KI OBS Roderik van Voorst	12,54	11,88	11,45	11,19	10,83
14MX OBS De Keerkring	9,30	8,87	7,85	7,26	7,26
14YR OJS De Zevensprong	25,43	22,78	20,01	18,34	17,74
15FD ODS Windkracht 10	9,20	8,86	8,80	8,58	8,29
15IL OBS De Regenboog	4,30	4,19	4,19	4,19	4,19
15QD SWS De Floreant	11,94	10,03	9,02	9,02	9,02
15SN OBS De Driesprong	6,06	5,40	5,11	5,11	5,11
15XA Azs De Wissel	32,62	28,18	23,05	22,20	21,84
15ZC SWS De Sprang	7,97	6,59	6,23	6,23	6,23
16TH SBO De Klimboom	24,20	23,63	23,10	23,10	23,10
99EM Emmelhage	0,93	2,37	2,96	2,96	2,96
99RE De Reeve	0,20	0,93	2,37	2,96	2,96
TC10-14 Tiener College	2,99	2,75	2,75	2,75	2,75
Totaal	380,44	346,83	323,94	315,21	311,28